

ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten der Kon. Hollandsche Lloyd en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Cafés en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Uitgave door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR . . . . . HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
DRUKKERIJ . . . . . TELEFOON 4519.

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

N.V. NEDERLANDSCHE IJZERHANDEL Afd. ENTHOVEN

IJzerhandel, Gereedschappen, Complete Keuken- en Badkamer-inrichtingen, enz.
VLAMINGSTRAAT 18 - DEN HAAG - TELEFOON 791

Hofleverancier van H.M. de Koningin.

Speciale Export-afdeeling voor Uitrustingen naar Oost- en West-Indië

HEEREN EN KINDER KLEEDING

PEEK & CLOPPENBURG

KLEEDING NAAR MAAT

Verwachting.

„Van het jonge Nederland toch is voor de verdere ontwikkeling van den toekomstigen bloei van ons schoone Insulinde nog zooveel te verwachten.“

Deze woorden werden uitgesproken aan het slot eener voordracht: „Over de economische belangen van Nederl. Indië“, van Mr. N. P. van den Berg, gehouden in de Vereeniging „Hou en Trouw“, op 14 Maart 1900. Dus juist twintig jaar geleden. Wat toen verwacht werd, wordt het ook nu evenzeer als ten tijde onzer eerste vestiging op Java.

Van welke zijde, zoo niet van het jonge Nederland — kan gevraagd worden — zou die ontwikke-

Aangeboden

bij de Dames VAN DER CHIJS, Den Haag, Theresiastraat 59, een groot gedeelte van hun gemeubil. Heerenhuis voor 4 pers., zonder pension en bediening, voor de prijs van f 400.- per maand voor 1 jaar of langer.

HOUD: Populair Wetenschappelijke Indische Avond. — Verwachting. — Katoenaanplant in Nederl.-Indië. — De Koloniale Cursus voor Vrouwen en Meisjes te Deventer. — Persinggahan. — Het 10-jarig-Bestaan van de Chineezers-Vereeniging „Chung Hwa Hui“ in Nederland. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. — Schaamteloos? — Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. — Lit.-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Van Vreemde Koloniën en Verre Landen. — Mededeelingen. — Mutaties van 20 tot 27 April 1921.

Populair Wetenschappelijke Indische avond.

De afdeeling 's-Gravenhage van Oost en West heeft besloten 11 Mei a.s. in het Gebouw voor Kunst en Wetenschappen een populair Indischen avond te geven. Men stelt zich voor door het laten optreden van spreker, die kort de schoonheid van Insulinde en de economische beteekenis van dat land met de mogelijkheden voor onze jongelui zal schetsen, door het doen uitvoeren van Indische en Nederlandsche muziek (gamelang) en Indische dansen en het vertoonen van Indische films welke zullen worden toegevoerd, de belangstelling van ons volk voor Indië te wekken en te verdiepen. Mochten echter baten komen, dan zullen die worden afgedragen aan de koloniale school voor vrouwen en meisjes.

TOUTE FEMME ELEGANTE SE DOIT DE VISITER LA COLLECTION DE ROBES, COÛTUMES, MANTEAUX, CHAPEAUX, ETC. DE

SPUISTRAS LA-HAÏE

Lampe

JULIEN & RICHARDSON BENNENAGEL
AMSTERDAM

Reguliersbreestraat 31-33 - Tel. N. 2943

Algemeen Assurantiekantoor ..

P.M. BROEKMANS AMSTERDAM
 KONINGSPLEIN HOEK HEERENGRACHT
 LADIES AND GENTLEMEN'S TAILOR

STEEDS VOORHANDEN HET FIJNSTE EN ALLERNIEUWSTE
 VOOR DAMES EN HEERENKLEEDING.
 KLEEDING NAAR MAAT BINNEN 2 X 24 UUR GEREED

NATUUR-WOLLEN ONDERGOEDEREN
 VAN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
 Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
 Prijscourant op aanvraag gratis.

BATIK VERVEN
 Batik-Apparaten, Batik-Teekeningen.
ATELIER VOOR ONDERRICHT.
 OPGERICHT 1887.
FIRMA TENZER,
 Noordeinde 139a, DEN HAAG (Holland), Tel. 4229.
KUNST-SCHILDERSARTIKELEN.
 Voorwerpen om te Snijden, Branden, Beschilderen, enz.

N.V. WIENER & VAN WITSEN
 Gevestigd 1851
Indische Uitrustingen
 ROTTERDAM DEN HAAG
 35 Schiedamsche Singel 94 Noordeinde

Firma H. RAHR, Utrecht
 ACHTER ST. PIETER 4 TELEFOON 443
 OPGERICHT 1835.

Piano- en Muziekhandel.

H **Hammond School en COPIERINRICHTING**
 Terwenakker 11a - Tel. 3117 - Rotterdam
 (Ruys' Handelsvereniging) beveelt zich
 beleeft aan als oudste inrichting op
 dit gebied voor de levering van correct
 schrijf- en copieerwerk.
S
 Strongste discretie verzekerd. 82

MAGAZIJN VAN
Heerenhoeden en Pelterijen,
EDUARD PELGER,
 Prinsestraat 35 - Den Haag,
 Telefoon No. 3902. 30

ling van Indië, van Oost en van West, moeten komen? Maar de zin der woorden schuilt ietwat dieper, voor wie lezen kan; immers hij die ze uitte, was van oppervlakkigheid wel gespeend. Er ligt waarheid in het Duitsche distictom, dat de eene mensch slechts ziet wat hij ziet, terwijl de ander ziet wat is, en zoo ook verstaat de eene klanken en de andere de beteekenissen ervan.

Verwachting kan niet in vervulling gaan, indien een zaak niet die belangstelling heeft, welke ze verdient. En het betreft hier een zaak van de hoogste nationale orde.

In het Nederlandsche volk zit genoeg merg, maar tegen de aangeborene enertie moet voortdurend de strijd worden aangehouden. Daarom is en blijft een woord als dat van dien eminenten Nederlander-Indiër, dat nog „zoo veel“ van het jonge Nederland te verwachten is, van groote waarde; het leidt tot zelfinkeer en daardoor tot daden. Het aambeeld moet onverpoosd bewerkt worden; jong Nederland dient doordrongen te worden van het besef van zijn kunnen, de grootsche taak, welke voor hem is weggelegd, voorgehouden. Doordrongen van het feit, dat Nederland door zijn Koloniën een bevoorrechte natie is boven vele anderen, maar dat dit voorrecht dan ook verplichtingen oplegt.

Woorden als de onderhavige zijn en blijven voorsnog voor het jonge Nederland de ernstige overdenking waard. Ge hebt ze wel vernomen, maar hebt ge ze ook verstaan? De tijd die altijd antwoordt, zal ook hierop het antwoord geven.

Katoenaanplant in Nederl.-Indië.

In kwarto formaat uitgegeven door de Vereniging Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam (Directeur O. Kamerlingh Onnes), bevat de brochure met bovenstaanden titel verschillende uittreksels uit het verslag eener reis naar Celebes en de Kleine Soenda-eilanden, ondernomen door den heer J. L. Lankamp, oud-vertegenwoordiger der *Nederl. Handel-Maatschappij* in Ned. Oost-Indië. Deze reis had plaats ingevolge opdracht van het bekende *Batavia Katoen Syndicaat* *) dat zich met voorbeeldigen ijver toelegt op de bevordering der katoencultuur in Ned.-Indië, in de streken, welke zich door bodem en klimaat voor de teelt van dit gewas eigenen.

De reizen van den heer Lankamp strekken zich uit tot Bali, Lombok, Bima, Soemba, Flores, Roti en Savoe, Adonare, Solor, Lombok en Alor, Timor, Boeton, Donggala en het Paloedal op Celebes. Overal werden door hem inlichtingen omtrent de katoenteelt ingewonnen en de verschillende terreinen, waarop katoen geplant, bezichtigd in gezelschap van de bestuursambtenaren en de Inlandsche hoofden.

Verblijvend is het feit, dat men in de bezochte streken zoo veel lust en ambitie aan den dag legt om katoen te planten en op de meeste Kleine Soenda-eilanden met veel succes zelfs bevolkingstuinen aanlegt, welke het kostbare product leveren zullen. De Baliërs en de Sasaks op Lombok presteeren op het gebied der katoencultuur reeds zeer veel. Het is hun aangeboren om op oordeelkundige wijze den grond te bewerken. Men neemt op Bali en Lombok het bevel der oude vorsten nog steeds ter harte, dat luidde: „Mijn volk zorgte er voor, dat de aarde veel vrucht voortbrengt“, welk bevel stipt moest worden

*) Het Batavia Katoen Syndicaat werd op 14 Februari 1920 gevormd door de heeren F. G. van Delden, oud-Luit.-Kol. van het N.-I. L., Bandoeng; M. C. Koning, Directeur van de Stoomvaart-Maatschappij „Nederland“, Amsterdam; H. J. Reuter, oud-Referendaris Dep. B. O. W., Weltevreden en J. F. Lankamp, oud-vertegenwoordiger van de Ned. Handel-Maatschappij in Ned. Oost-Indië, Amersfoort.

KON. ERK. PITMANSCHOOL
 Staatsblad 37.
 DEN HAAG, Regentessepl. 26 - Mauritsweg 30, ROTTERDAM
 Stenografie, Machineschrijven, Talen, Correspondentie,
 Boekhouden, Staatsinrichting. 172
KANTOOR- en HANDELSOPLEIDING.
 Directeur-Gen. T. v. D. VEEN.

opgevolgd, anders stond men bloot aan zware schikkingen (zie bldz. 7 van de brochure).

Wij kunnen hier niet in bijzonderheden omtrent de verkregen resultaten met katoen in die streken.

Kort samenvattend de gedane mededeelingen koestert de heer Lankamp de beste verwachtingen betreffende de katoencultuur in de oostelijke hem bezochte streken van onzen Archipel, want slechts van de zijde van het bestuur de behulpzame hand wordt geboden aan de bevolking, wat het bestuur dan ook reeds doet, hetgeen door verslagen voornoemd dankbaar wordt erkend.

Wij achten deze ondernomen reizen in het belang van de katoencultuur van groote beteekenis, nu weldra de behoefte aan katoen laat gevoelen de omstandigheid, dat, volgens den heer Lankamp, zoowel in Noord-Amerika als in Egypte de katoen-aanplant afneemt en wel om twee redenen, n.l. toenemende arbeidsbezwaren en door ziekten en schijnselen. Uit dien hoofde is de toenemende behoefte aan geschikte katoen een feit, waaraan niet getwijfeld kan worden, afgezien van de tijdelijke marktpositie, zooals ter inleiding van de brochure de directeur van de Ver. Bureau van Handelsinlichtingen, de heer O. Kamerlingh Onnes, ons mededeelt.

De heer Lankamp behoort tot de mannen, die werkelijk voor Ned.-Indië voelen en op onbaatzuchtige wijze de belangen der tropische gewesten voorstaan. Ook door zijn gezond optimisme gaat hij hem een zekere bezieling uit, die niet anders dan aanstekelijk kan inwerken op het jongere geslacht, dat voornemens is eerlang zijn krachten aan Ned.-Indië te wijden.

A. R. v. O.

De Koloniale Cursus voor Vrouwen en Meisjes te Deventer.

Een halve eeuw geleden was het betrekkelijk zeldzaamheid, dat een Hollandsche vrouw naar Indië ging. De Europeanen in de kolonie hielden veelal met meisjes, die daar geboren waren en van jongsaf het leven aldaar hadden leeren kennen.

Meer en meer is daarin verandering gekomen. Niet alleen vertrokken Hollandsche meisjes als onderwijzeres, verpleegster, enz. naar Indië, waar niet zelden al spoedig in het huwelijk traden, maar ook volgde — en volgt — menig meisje als „huwelijksschoentje“ een kennis uit haar jeugd naar het vreemde land, waar haar toekomst ligt. Wanneer een man daar een behoorlijke positie heeft en geheel ingeburgerd, is hij het in de eerste plaats, die een jong vrouwtje inwijdt in het Indische leven en haar leert zich aan te passen aan de eigenaardigheden van de samenleving aldaar.

Daarbij is het niet gebleven. Het „trouwverhoor“ dat vele jonge mannen noodzaakte ongehuwd te blijven, totdat zij financieel voldoende zelfstandig waren geworden om ook gehuwd een zekere „stand“ te kunnen ophouden, is ten gevolge van vele zijden gevoerde bestrijding gelukkig opgeheven. En zoo zien wij thans heel wat — soms zeer jeugdige — paartjes de reis naar Indië aanvaardt om van den aanvang af samen de indrukken van het nieuwe land te ondergaan. Niet langer behoort de man eenige jaren door te brengen in een woning waar geen zorgzame vrouwenhand huiselijkheidsbrengt; hem is bespaard de periode van het gedwongen vrijgezellenleven in Indië met de daaraan verbonden gevaren.

De medaille heeft echter ook haar keerzijde. In de hem nog totaal vreemde omgeving, in een werkkring waar hij zich nog geheel moet inwerken, moet hij nu zorgen voor twee. Dit vereischt al zijn aandacht, zijn werkkraacht. Nog zwaarder heeft de

PERRY & CO.
 AMSTERDAM - ARNHEM - 'S-GRAVENHAGE
 129
 UTRECHT - GRONINGEN
HUTKOFFERS

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162A.

TEL. 4782.

DEN HAAG.

DRUKKERIJ TEN HAGEN

Nobelstraat 20 .: Den Haag

Telef. Interc. 2793

*Beleefde aanbeveling voor
de levering van alle voorkomende
Drukwerken als:*

AANDEELEN	KANTOORBOEKEN
ADRESKAARTEN	KWITANTIËN
ADVIESKAARTEN	LABELS
BALBOEKJES	MAANDBLADEN
BESTEKKEN	MEMORANDUMS
BILJETTEN	MENU'S
BORDERELLEN	NOTA'S
BRIEFKAARTEN	OBLIGATIËN
BRIEFPAPIER	PROGRAMMA'S
BROCHURES	PRIJSCOURANTEN
CATALOGI	RECLAMEKAARTEN
CIRCULAIRES	REGISTERS
CONTRACTEN	REGLEMENTEN
CONVOCATIES	REKENINGEN
DIPLOMA'S	SERVETTEN
DISSERTATIES	STATUTEN
EFFECTEN	STROOIBILJETTEN
ENVELOPPEN	TABELLEN
ETALAGEKAARTEN	TEKSTBOEKJES
ETIQUETTEN	TIJDSCHRIFTEN
FACTUREN	VAKBLADEN
FORMULIEREN	WEEKBLADEN
INTEKENLIJSTEN	WERKSTATEN
INPAKPAPIER	WISSELS
JAARVERSLAGEN	ENZ. ENZ. ENZ.

**SPECIALE INRICHTING VOOR
GOED OPENLIGGENDE
KANTOORBOEKEN**

museum is daarom Mevrouw Lankhorst en den heeren Rubenet en Alkema des te meer erkentelijk voor de bereidwilligheid, waarmede zij hun medewerking hebben toegezegd. Mogen zij met voldoening op hun arbeid kunnen terugzien.

„Persinggahan”.

Tehuis voor Nederlandsch-Indische Bedienden.

VERSLAG OVER 1920.

Gedurende het verslagjaar vonden 103 bedienden voor korteren of langeren tijd in het Tehuis een onderkomen. Het grootste aantal, dat tegelijk geherbergd was, was 15 en het kleinste 3. Het totaal aantal verpleegdagen bedroeg 1642. Bijna elke boot uit Indië bracht logeergasten voor het Tehuis. De meesten hunner kenden „Persinggahan” nog niet, maar het was bij hun komst al dadelijk te bemerken, dat zij aangenaam verrast waren zulk een Tehuis in Nederland te vinden. Er waren er ook, die al een- of meermalen in „Persinggahan” gelogerd hadden en het was aardig te zien hoe gelukkig zij zich daar weer gevoelden.

Drie zieke baboe's moesten naar het stedelijk ziekenhuis worden overgebracht, waar zij op de bezoekdagen geregeld werden bezocht en van kleine versnaperingen voorzien. Twee van haar herstelden spoedig, doch de derde bleek aan een ongeneeslijke kwaal te lijden. 11 Mei werd 's morgens vroeg vanwege het ziekenhuis bericht gezonden, dat de patiënte zeer achteruit ging. De echtgenoot van den Directeur, die haar reeds meermalen had bezocht, ging onmiddellijk naar het ziekenhuis en bleef tot haar overlijden bij haar. 15 Mei werd deze vrouw op de algemeene begraafplaats ter aarde besteld. De *slamatan* voor de doode werd in het Tehuis gehouden, waaraan door velen werd deelgenomen. Op het kerkhof vereenigden zich een 25-tal van haar landgenooten om haar de laatste eer te bewijzen en de gebruikelijke gebeden te doen.

Ditzelfde gebeurde, toen in December een baboe ten huize eener familie overleden was. Deze was eenige malen in het Tehuis geweest en daarom hier geen onbekende. Na het overlijden vernomen te hebben, werd door de in het Tehuis vergaderde landgenooten besloten ook deze *Soedara* naar haar laatste rustplaats te begeleiden.

Voor 3 in het Tehuis geherbergde baboe's werd de hulp van het Ministerie van Koloniën ingeroepen om haar op Gouvernementskosten naar Indië terug te zenden. Twee van haar waren wegens ouderdom niet meer in staat als zeebaboe dienst te doen. De derde was lijdende aan een ziekte, die haar ongeschikt maakte voor kinderverzorging. Dit viel niet zoo dadelijk in het oog, maar eenmaal met het feit bekend, kon het Tehuis zijn bemiddeling niet verleen en deze baboe aan een familie te helpen. Deze baboe's zouden zonder zakgeld op reis hebben moeten gaan, als niet in de recreatiezaal een landgenoot een collecte voor haar gehouden had. Onderscheidenlijk brachten deze inzamelingen 35, 25 en 48 gulden op, zoodat de vrouwen bij aankomst in Indië niet geheel zonder geld waren.

De vraag naar bedienden is dit jaar grooter geweest dan het vorige. In het geheel kwamen 366 aanvragen binnen, 't zij voor zeebaboe of noodhulp hier te lande. Aangezien het aantal aanbiedingen slechts 183 bedroeg, kon maar aan de helft der aanvragen worden voldaan. Alle families, die een baboe vroegen voor de reis naar Indië, konden intusschen worden geholpen.

Het bezoek aan de recreatiezaal nam zeer toe. Het aantal gasten beliep in de laatste maanden van 1920 gemiddeld 30 per avond, tegen 18 in hetzelfde tijdvak van 1919. De bezoekers kwamen niet alleen uit alle wijken van 's-Gravenhage, doch ook uit Rijswijk, Voorburg en Leiden waren soms gasten aanwezig. Zaten zij bij elkander, dan kwamen de tongen

L. E. NIEUWENHUIZEN

LEIDEN - HOLLAND

126

Blikgroenten: Rood etiket (beste kwaliteit)

Groen „ (tusschensoort)

HUISHOUDGROENTEN merk „Sleutels”

SPECIALITEIT IN GEZOUTEN GROENTEN

vrouw het te verantwoorden. Haar man heeft... die hem omtrent zijn taak inlicht. Maar... Zij staat alleen tegenover de vreemde omge... Haar man mag zij met haar moeilijkheden niet... vallen, hem mag zij geen blok aan 't been zijn... deedeel, zij moet trachten hem den vrijen tijd... naam te maken, zoodat hij welgemoed zijn... kan hervatten.

ke vrouwen slagen daarin, al kost het haar... el eens tranen. Maar waarom zou men niet... vrouwen en meisjes, die naar Indië gaan, voor... en voor haar toekomstig leven? Niet iedere... treft dadelijk menschen in haar omgeving... voorlichten en steunen, al is de Indische... rijheid en hulpvaardigheid terecht spreek... delijk.

streeks Kerstmis 1919 hebben een aantal... sche dames, gedachtig aan haar eigen erva... het plan opgevat het pad te effenen voor... en, die naar Indië zullen gaan, door de stich... van een school te 's-Gravenhage, waar gele... eid zou zijn de noodige kennis op te doen van... en volk, en zich voor te bereiden voor de taak... huisvrouw in de tropen.

Bestuur van het Koloniaal Landbouwmuseum... Deventer overwoog al spoedig, dat ook daar ter... verscheidene meisjes zijn, die Indië als het... van bestemming beschouwen en die derhalve... nul zouden kunnen hebben van een dergelijke... bereiding.

het gevolg van die overwegingen was, dat men... tot het houden van een zesweekschen Kolo... cursus voor vrouwen en meisjes, zij het op... eider voer dan de ontworpen Haagsche... eel.

Bestuur was zoo gelukkig Mevr. E. Lank... Bouman, Dr. H. Rubenet en den heer B. Al... bereid te vinden, aan den leergang mede te... ken. Mevrouw Lankhorst stelt zich voor te be... de uitrusting, de reis naar Indië, de aan... het hotelleven, het Indische huis, de dage... che bezigheden van de huisvrouw, de omgang... bedienden, de voeding, de kleding, de ontspan... de kraamvrouwverpleging en de kinderver... ging. Deze lessen zullen een intiem karakter dra... waarbij gelegenheid gegeven wordt vragen te... zoodat persoonlijk contact ontstaat tusschen... ster en toehoorders. Daarom is ook vastge... dat tot den cursus ten hoogste tien deelneem... zoudens worden toegelaten.

Dr. Rubenet zal de tropische hygiëne behande... en hetgeen verder op medisch gebied voor de... wou in Indië dienstig kan zijn. Daarbij moet niet... middellijk en uitsluitend gedacht worden aan... gelijke ziekten en ongevallen van leden van het... gezin, maar ook aan de pionierstaak, die ieder... ander in Indië dient te vervullen en die voor... vrouw o.m. bestaat in het bieden van eenvoud... geneeskundige hulp aan de inlandsche bevol... Vooral in afgelegen streken van groote betee... is, is dit niet slechts een voor de hand liggende... van humaniteit, maar draagt zij haar beloo... in zich zelve, doordat zij het vertrouwen van... inlander doet winnen, waardoor de vrouw niet... de taak van haar echtgenoot zeer verlicht.

De heer Alkema zal een zestal voordrachten hou... over land en volk; het groote nut daarvan be... na hetgeen hierboven is gezegd, nauwelijks... worden aangetoond. De omgang met de bedien... wordt er door vergemakkelijkt, de belangstel... voor de bevolking te midden waarvan men... wordt opgewekt en daardoor een spoediger... thuis voelen mogelijk gemaakt.

De beteekenis van het onderwijs in het Maleisch... weekt voor zich zelf. Deze Deventer cursus, die op 4 April j.l. is aan... vangen, is de eerste daadwerkelijke poging om... vrouwen, die naar Indië gaan, daartoe voor te be... den. Het is nog slechts een proef op bescheiden... maal; het Bestuur van het Koloniaal Landbouw-

Kon. Eindhovensche Stoom- & Handweverij
VAN DIJK & Co. EINDHOVEN EN BRUSSEL

Licentiairs van H. M. Koningin Wilhelmina - van H. M. de Koningin-Moeder en van H. M. de Koningin van Rumenie; eertijds van H. M. Koningin Sophia.

OPGERICHT 2 AUG. 1853.

115

Hotel-Linnen en Tafelgoed met en zonder naam.
UITZETTEN, INDISCHE UITRUSTINGEN
LUIERMANDEN.

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuitfabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

Beveelt zich bij Uwe

Leden aan.

Behalve GOED BROOD

wordt U een dividend

van 5 0/0 gewaarborgd.

124

Electro-techn. en Mechanisch Bureau „HOLLAND”

ANNASTRAAT 17 - DEN HAAG - TEL. H. 4738

2 x bellen.

Electriciteit op elk gebied.

Groote keuze Electriche Ornamenten, enz.

Baden, Geysers, Waschtafels.

**INDISCHE
UITRUSTINGEN**
VOORDEELIGST
ADRES:
**AU BON
MARCHÉ**
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

J.R.

101

Te Huur

in Scheveningsch gedeelte, goed
gemeubil. Suite met Keuken,
1ste Etage. Billijke condities.
Adres: Sonoystraat 61, Den Haag.

los. Een mandoline- of fluitspeler zorgde dikwijls voor de noodige afwisseling. Op den avond voor het vertrek naar Indië van een bediende had gewoonlijk in het Tehuis een *slamatan* plaats. Een der ouderen sprak dan een Mohammedaansch gebed uit en vroeg Allah's zegen tot een voorspoedige reis.

Vooraf in de laatste dagen vóór het Javaansch Nieuwjaar was het bezoek groot. Een bijzondere aantrekking hadden de instrumenten van de gamelan, die korten tijd welwillend ter beschikking werden gesteld om de feestvreugde in die dagen te verhoogen. Bijna een week lang was er elken avond „concert”. De viering van het Nieuwjaarsfeest duurde 2 dagen; de zaal was versierd en voortdurend was er tot laat in den avond bezoek. Het sluitingsuur was voor die dagen verschoven. Voor versnaperingen hadden de gasten zelf ruimschoots zorg gedragen.

De laatste week van September was de gamelan nog eens in het Tehuis, opdat de jongens en baboe's zich zouden kunnen oefenen in het bespelen daarvan, om op 4 October in den gecostumeerden optocht ter eere van Leidens ontzet den Javaanschen bruidegom te begeleiden op zijn tocht naar de bruid. Een twintigtal van hen is in dien optocht meegegaan. Nog dikwijls was dit feest te Leiden onderwerp van hun gesprek.

Het welwillend aanbod van de *Haagsche Mandoline Club*, om een uitvoering in het Tehuis te geven, werd dankbaar aanvaard. De Mandolineclub smaakte de voldoening aan de bezoekers een aangenamen avond bezorgd te hebben.

Vele families hielden de meegebrachte baboe zoo lang mogelijk bij zich, en het kwam meermalen voor, dat de bediende angstvallig binnenshuis werd gehouden en niet naar het Tehuis mocht, uit vrees, dat zij zou vragen naar een gelegenheid om naar Indië terug te keeren. Aan dergelijke verzoeken werd echter nooit gevolg gegeven, zonder eerst met haar mevrouw daarover gesproken of gecorrespondeerd te hebben, waarbij altijd gestreefd werd het beide partijen zooveel mogelijk naar den zin te maken.

Ook in dit verslagjaar kwam het voor, dat baboe's zich beklagden over het niet uitbetalen van handgeld, het inhouden van loon, het niet ontvangen van voldoende kleeren, enz. Bijna altijd gelukte het de zaak in der minne te schikken. Slechts in een paar gevallen moest hoogerop hulp worden ingeroepen om de familie aan haar verplichting tegenover de baboe te laten voldoen. Dat bij dezulken Persingahan niet geroemd zal worden, ligt voor de hand.

De vergaderingen van de Commissie van Beheer, zoowel als die van het Dagelijksch Bestuur, werden geregeld gehouden.

Ten slotte zij nog vermeld, dat Persingahan meermalen is bezocht door belangstellenden, onder welke mag genoemd worden Z. H. de Kroonprins van Djoejacarta, die op 3 Mei, toen het Tehuis juist zijn eersten verjaardag vierde, de inrichting met een bezoek verzeerde. Het geheel werd in oogen-schouw genomen en in de recreatiezaal onderhield Zijne Hoogheid zich met de daar aanwezigen.

De Voorzitter,
R. ZUIJDERHOFF,
De Secretaris,
F. DE MUNNIK.

Het 10-jarig-Bestaan van de Chineezen- Vereeniging „Chung Hwa Hui” in Nederland.

Den 14den April j.l. heeft „Chung Hwa Hui” haar tienjarig bestaan herdacht met een soiree en een souper in het „Hotel des Indes” in Den Haag. Onder de gasten werden, buiten de leden van het Chineesche Gezantschap, o.a. opgemerkt de heeren J. L.

HESSELS & MAK

Valeriusstraat 44 - DEN HAAG - Tel. H. 3730

1ste klas Fabrikaten Confectieschoeisel
Nuis 1ste rang voor Luxe-
en Orthopaedisch Schoeisel naar maat 15

Protectie van voornaamste H. H. Medici hier te lande

G. J. R. VAN DER GAAG & ZONEN

GROENMARKT 27

TELEPHOON No. 2512

□ □ DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
□ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
□ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

J. F. Ezerman, oud-adviseur voor Chineesche ken en voorzitter van de Commissie van Toezicht van het Studiefonds „Chung Hwa Hui Hioh Pa” de heer en mevrouw W. J. M. Michielsens, oud van den Raad van Indië; de heer en mevrouw S. Lenaertz Wagner, bankier, beide leden der vengenoemde Commissie; de heer en mevrouw J. Chuan, Secretaris-generaal der Chineesche Y. C. A. te Parijs, vertegenwoordigers der „Indische Vereeniging” (Vereeniging van Indonesische studenten) en van het „Indonesisch Verbond van de derenden”, en nog vele anderen.

Nadat de voorzitter van de feestcommissie, heer Thio Thiam Tjong, de aanwezigen, in het zonder de gasten, heeft verwelkomd, kon hij nalaten zijn spijt uit te drukken over de afwezigheid van den heer en mevrouw Mr. P. H. Fromberg Sr. — op het oogenblik in Indië — die zooveel „Chung Hwa Hui” en haar fonds hebben gedaan en terecht door den voorzitter genoemd: „een Chineezen-vriend par excellence”. Met groot applaus werd het voorstel begroet, om een telegram van hulde te zenden aan de familie Fromberg te W. te vreden.

Daarna nam het woord de voorzitter der Chineezen-Vereeniging, de heer Ir. Han Tiau-w Tjong, die o.a. zeide:

„Bestond aanvankelijk bij de feestcommissie plan, om het tienjarig bestaan te gedenken door een driedaagsch lustrumfeest, n.l. door het houden van een congres en het doen verschijnen van een gedenkboek, en nog meerdere attracties en verrassingen, weldra werd dit plan met het oog op de den in ons stamland China, losgelaten en een ander plan ontworpen. Is het organiseren van een fancy fair met bijv. een Chineeschen kunstavond ten behoeve der noodlijdenden in Cathay, als onuitvoerbaar gevonden, ook deze gedachte moesten wij tot ons spijt ter zijde leggen en besloten wordt nu het tienjarig bestaan van „Chung Hwa Hui”, tot welker verering wij thans hier aanwezig zijn, een bescheiden karakter te doen dragen.”

In zijn schets over de gebeurtenissen van de eeniging, heeft de heer Han ook medegedeeld, dat een in Indië vertoovend lid der Vereeniging, van het recht, om toegelaten te worden tot het eindexamen der Inlandsche Rechtsschool te Batavia gebruik gemaakt heeft en verleden jaar daarin geslaagd, maar dat het bevreemdend is, dat hij tot op heden nog geen Regeeringsantwoord heeft mogen ontvangen op diens verzoekschrift om vrijstelling te verkrijgen van het candidaatsexamen aan een der Nederlandsche universiteiten.

Hij eindigt met te constateeren, dat er een tijdperk van tien jaren achter den rug is, een tijdperk zeer rijk aan afwisseling van gezelligheid en diepen ernst, van vreugde en droefenis. „Droefenis, wanneer deprimeerende berichten omtrent ons stamland China ter onzer oore komen, en wanneer gebeurtenissen in Indië voorkomen, die niet plaats hadden moeten vinden. Ik denk aan de nooden in China, den Kloetramp en Koedoesaffaire in Indië, die ons tot droefenis stemmen, en aan daadwerkelijke bewijzen van deelneming van de zijde der leden van „Chung Hwa Hui” heeft het dan ook niet ontbroken.”

Aan het slot wenscht de heer Han, dat op den 20sten jaardag van „Chung Hwa Hui” moge worden gewaagd, dat C. H. H. is een actief lid van de „Wereld Chineezen Studenten Vereeniging”, dat zij een groot studiefonds, een eigen orgaan, een eigen gebouw bezit en dat de geest van „Chung Hwa Hui” schittert als een Noorderster, den jongeren in Azië ten voorbeeld.

Voorgelezen werden de ontvangen telegrammen van Mr. G. Vissering, President der Nederlandsche Bank, en Honary Monetary Adviser to the Government of the Chinese Republic, van de „Association des Studiants Chinois en France”, van den „Club

KUNSTINSTITUUT

De Scheveningsche Muziekschool

Dir. JOSEPHINE WINTER

Keizerstraat 23 - Scheveningen

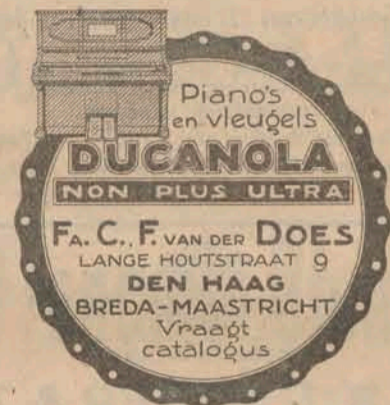
Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 252 **AMSTERDAM** Telefoon N. 3290
CURAÇAO **CARACAS**
130 **VENEZUELA**
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseringen.
Handelsinformaties.
Rembours- en
Document-Credieten.

ZOO JUIST ONTVANGEN:

Parakan Salak Thee,
kwaliteit en prijs als vóór den oorlog,
80 cent per pond.
VERRIJGBAAR BIJ
F. C. DE BRUYN
DANCKERTSTRAAT 43. - TELEF. 3361

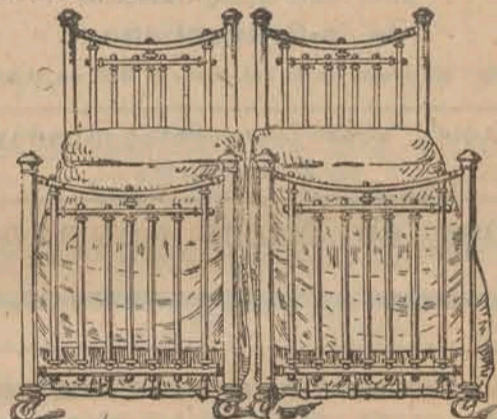

Fa. A. C. LINSCHOTEN

Fred. Hendriklaan 211 Telef. Schev. 47
COMPLETE KEUKENINRICHTINGEN.
Gas- en Kolenfornuizen. Huishoudelijke Artikelen.
Electrische Ornamenten. Strijkijzers. Comforen. etc.
BADEN & GEIJSERS.
Zendingen naar O. en W. onder gar. en gaven overtocht

W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.
GROENMARKT 34, over de Prinsstraat.
TELEFOON H. 2120 DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groete keuze vanaf het beste tot het
eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8¹/₂—12¹/₂ en van 2—7 uur

N.V. MEUBELFABRIEK V/H LE COINTRE & CO.

Ameublementen
Belimmeringen
Gordijnen
Tapijten

Modelhuis: Oude Molstraat 32
'S-GRAVENHAGE TEL. H. 8088

dingen van den gedenkpenning uitgereikt door de groep Suriname van het Algemeen Nederlandsch Verbond op 21 Juni 1920 aan de Nederlandsche kolonisten in Suriname. Een mooie penning.

In den morgen van 22 April is de nieuwe gouverneur van Suriname, Mr. A. J. A. A. Baron van Heemstra, per s.s. Van Rensselaer, van de Kon. West-Indische Mail, naar Suriname vertrokken. Eenige personen deden hem uitgeleide, o.a. de vertegenwoordiger van den Minister van Koloniën, de heer G. J. Bisschop, de oud-gouverneurs van Suriname de heeren Staal en Baron van Asbeek, de chef der West-Indische afdeling aan het Departement van Koloniën, mr. L. M. Rollin Couquerque en de directeur der Surinaamsche Bank, Mr. Dr. C. F. Schöch.

Een zontje van den Zandvoortschen commissaris van politie, den heer Lovink, die vroeger tijdens het Arnhemsch burgemeesterschap van Baron van Heemstra inspecteur van politie was geweest, bood de echtgenoot van den nieuwen Gouverneur-generaal bloemen aan.

Curaçao.

Gouverneur Helfrich treedt af.

Op 26 Maart II. heeft de Gouverneur den Raad van Bestuur en den Kolonialen Raad mededeeling gedaan van zijne ontslagaanvraag. Dit bericht zal velen niet alleen verrassen en bevreemden, maar ook teleurstellen. Wij althans zien met leedwezen Gouverneur Helfrich na nauwelijks tweejarigen ambts-tijd heengaan.

Gouverneur Helfrich leek de rechte man op den Willemstadschen troon reeds vóór en ook gedurende den tijd, waarin hij dien bezette. Den goeden roep, die aanstonds na zijne benoeming van hem uitging krachtens zijn Oost-Indische loopbaan heeft hij niet beschaamd. Met de beste voornemens, met enthousiasme reeds de voorbereiding tot zijn bestuurstaak op het Ministerie van Koloniën ter hand genomen hebbende, heeft deze landvoogd met woord en daad getoond in alles het welzijn der kolonie te bedoelen, strikt rechtvaardig op te treden en zijn bestuursbeleid vestigde ook in economisch opzicht den indruk, ondanks der tijden ongunst, de kolonie in den goeden weg te doen gaan.

Over de redenen van dit onverwachte heengaan spreken wij niet, zolang wij die niet kennen en de Gouverneur zelf heeft die niet meegedeeld. De omstandigheden, waaronder dit aftreden plaats heeft, zullen het der Regeering niet gemakkelijker maken een opvolger te vinden, zooals de kolonie noodig heeft en waarop zij recht heeft.

La Cruz is het eenige blad, dat na de officieele mededeeling van dit ontslag ons reeds bereikt heeft. Het blad betreurt het heengaan van den Gouverneur en wijst op zijn program van actie, neergelegd in de bekende „wenschelijkheidsbegroting”, op zijn werkkijver en belangstelling. Gebrek aan samenwerking tusschen Gouverneur en Minister, gebrek aan steun van het opperbestuur is, meent *La Cruz*, de voornaamste reden van deze ontslagaanvraag. Het schijnt, dat men vanwege het Departement des Gouverneurs brieven en telegrammen niet met de vereichte voortvarendheid beantwoordt heeft; ook de salarisverbetering der ambtenaren zou vanuit Den Haag niet bevorderd zijn en tenslotte moet ontmoedigend gewerkt hebben de halvering door de Regeering der door den Gouverneur aangevraagde en door den Kolonialen Raad toegestane gelden voor de economische opheffing der kolonie.

Een particulier bericht deelt ons mee, dat het in het voornemen van den Gouverneur zou liggen, om

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM—ROTTERDAM.

bewerken, toen plantmateriaal beschikbaar geplante oppervlakte was geringer dan in 1919. In Nickerie moest men de oppervlakte zeer ruipen wegens den zeer geringen regenval. De strengst aan paddy was per akker derhalve ben het normale.

betreffende de rijst- en suikerplanten in 1920 kunnen nog niet worden vermeerderd.

de gemeente den houtrijkdom van Suriname beter te laten komen, heeft het Koloniaal Instituut te Amsterdam op verzoek van het Ministerie van Koloniën een commissie van advies en onderzoek inzake Surinaamsche houtsoorten benoemd, van welke als voorzitter prof. dr. G. van der Meij, te Delft en als secretaris dr. L. P. de Bussy, te Amsterdam, is opgetreden, terwijl de leden zijn: M. A. Cornelissen, scheepsbouwkundig ingenieur, te Amsterdam; Th. F. A. Delprat, waarnemend algemeen secretaris van het Koloniaal Instituut, te Amsterdam; G. D. van Es Gips, te Dordrecht, afgevaardigde van het Syndicaat voor Surinaamsche Boschexploitatie, te Amsterdam; W. L. Ghijsen, Middel-afgevaardigde van het Syndicaat voor Surinaamsche Boschexploitatie, te Amsterdam; ir. J. Lely, directeur der gemeentewerken, Den Haag; J. M. van der Meij, architect, te Amsterdam; F. Poulie, M. C. A. Schappert, procuratiehouder van de firma G. de Vries & Zn., te Amsterdam; prof. dr. G. Wageningen; prof. ir. Chr. K. Visser, hoogleraar te Delft; prof. dr. F. A. F. C. Went, hoogleraar te Utrecht; ir. C. J. Witteveen, ir. Rijks-architect, te Utrecht, gewezen directeur van openbare werken in Suriname, te Utrecht.

In dezer dagen gehouden eerste vergadering van de commissie zich als taak gesteld: „het geven van leiding aan technisch-wetenschappelijk en economisch onderzoek en het verschaffen van voorstellen op verzoeken aangaande de hoedanigheden van Surinaamsche houtsoorten, met het doel het gebruik van Surinaamsch hout hier te lande en in het buitenland te bevorderen.”

De commissie acht het in de eerste plaats noodzakelijk, dat een in de praktijk gemakkelijk bruikbaar methode uitgewerkt wordt, waardoor het mogelijk zal zijn, ook aan het gekapte hout de soort te erkennen en daardoor een einde te maken aan de verwarring in namen en soorten, die er op het oogenblik nog heerscht en thans van de voornaamste hinderpalen tegen geregeld afzet van Surinaamsch hout vormt. Het staat vast, dat een dergelijke sleutel gevonden kan worden.

Dit onderzoek moet een ander geschieden dan de technisch-mechanische eigenschappen van verschillende, scherp omschreven soorten, een onderzoek, hetwelk zoowel in het laboratorium als in de medewerking van de praktijk en van tal van inkomsten van velerlei aard zal moeten verricht worden. De maatregelen worden overwogen, die de aanstelling van een specialen deskundige voor de bovenvermelde onderzoekingen mogelijk zullen maken. De hulp van Staatswege en van particuliere zijde wordt de commissie weldra haar taak krachtig te helpen aanvatten. Zij stelt zich voor, te kunnen gaan tot uitgaven van kleine monografieën over verschillende Surinaamsche houtsoorten, haar eigenschappen en haar bruikbaarheid voor verschillende doeleinden.

In de April-aflevering van „Neerlandia” afbeelding

WISBRUN & LIFFMANN.
Vaanestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.
DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWELLEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
BALARTIKELEN.

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN

kan kantoren der Maatschappij te AMSTERDAM, HONGKONG, SOERABAIA, KOBE en SAN FRANCISCO. er e g e l d e stoomvaartdiensten tusschen Nederlandsch Indië, China en Japan.

JAVA-PACIFIC LIJN

(onder Directie der Java-China-Japan Lijn). andelijksche dienst tusschen Ned.-Indië en San Francisco.

J. M. van KEMPEN & ZONEN
Ken. Ned. Fabriek van Gouden en Zilveren Werken.
VOORSCHOTEN.
FILIALEN te Weltevreden, Rijkswijk 17; 198
s-Gravenhage, Plaats 2; Rotterdam, Hoofdsteeq 26;
Utrecht, Choorstraat 32; Middelburg, Lange Delft 138.

gemeenschappelijk welzijn van beschermheer en beschermde, uit den maagdelijken bodem doet ontspringen. De Fransche politiek wil die beschermden in het besturen van hun land laten deelen, naar gelang zij hiertoe de bekwaaamheid krijgen, door de opvoeding van den beschermheer. In de vormlooze kleimassa der oorspronkelijke menigten modelleert zij het aangezicht van een nieuwe menscheid.

Slechts die koloniale politiek, welke zóó een samengaan en een evenwicht van de gevoelskracht en de belangenkracht verwezenlijkt, kan de overheersching van het verre land rechtvaardigen en de goedkeuring verwerven van een werkelijke democratie.

De politiek, zóó opgevat, heeft sommigen doen vreezen voor een weder vervallen in de vroegere fout van assimilatie. Die vrees is niet gegrond, want als de Fransche politiek de deur tot de Fransche gemeente opent voor wien waardig is den drempel te overschrijden, zij wendt tevens de dwaling en het gevaar af van het in massa binnendringen eener menigte, nog niet rijp voor het Fransche burgerschap.

De memorie geeft een, op statistieken steunend, overzicht van hetgeen de Fransche koloniën zijn en gedaan hebben in vergelijking met de Britsche, Nederlandsche, Portugeesche, Belgische, Amerikaansche, Japansche, Italiaansche en Spaansche bezittingen. Zij maakt de inventaris op van den bronnschat. Om deze tot zijn recht te doen komen moet gehandeld worden, met voortvarendheid, met doortastendheid zelfs, zonder laksheid, zonder zwakte.

Insteede van hare krachten te versnipperen in allerlei richtingen, moeten de koloniën, althans voor de eerstkomende periode, elk voor zich uitmaken, welke grondstoffen zij zeker met goed effect kunnen leveren. Op dit twee-, drie-, viertal heeft de kolonie dan hare krachten te concentreeren.

Het nieuwe program is op de groote productiecentra gericht; het doet deze door de noodige verkeersmiddelen bereiken en verbindt ze met de havens, die voor de behoeften ingericht worden; het legt zich toe op vermeerdering van productie, op behoud, verbetering, uitbreiding, opvoeding van de arbeidskracht, alsmede op bewuste en vertrouwde samenwerking der bevolkingsgroepen.

Overziet het program het verloop der groote lijnen voor de komende 15 jaren, dit wil niet zeggen, dat in dit tijdvak geen vrijheid van bewegen zal bestaan. De uitvoering zal met de gebeurtenissen moeten groeien. Ook wordt niet op 't aannemen van de nu gevraagde credieten gewacht, om met den arbeid in de koloniën te beginnen.

In de koloniën wordt al gewerkt en zal doorgewerkt worden. Zoo is West-Afrika 't vorige jaar geautoriseerd tot 't sluiten van een leening van 167 miljoen frs., Midden-Afrika werkt met een leening van 171 miljoen frs., Indochina is onlangs bevoegd tot het uitgeven van een plaatselijke leening van 6 miljoen piasters, in zijn budget voor 1920 zijn 10 miljoen piasters uitgetrokken voor groote werken. Zoo ook in andere Fransche koloniën. Al de aldus uitgevoerde werkzaamheden zijn voorloopers op die van 't groote program, van het groote, stelselmatige werkplan, waarin zij zullen opgaan.

Een plan, om de koloniën tot hare hoogste productiviteit te brengen, beginnende met doorlopend 332.000 mannen in den besten leeftijd aan de ontginning te onttrekken, en steunende op een stelselmatige veronachtzaming van het buitenlandsche afzetgebied, het valt ons moeilijk aan de kans op welslagen ervan te gelooven, al stelt een zoo bekwaam woordvoerder als minister Sarraut het ook onder schitterend gloeilicht ten toon.

The Netherlands American Society.

Een correspondentie uit New York in de N. R. Ct. van 11 April verklaart, dat het eerste nummer van het maandschrift, uitgegeven door de New Yorksche Kamer van Koophandel, gewijd zal zijn aan „Holland and his colonies". De uitgave zal in 1500 exemplaren gratis worden gezonden aan andere Amer. Kamers van Koophandel, aan de belangrijkste Amer. dagbladen, aan de Nederl. consuls en handelsadviseurs, en aan belangrijke handelsfirma's.

Onder de artikelen van vooraanstaande handelsmannen, is er een van de hand van dr. A. J. Barnouw, getiteld „The Netherlands American Society", waaraan de correspondent o.m. het volgende ontleent:

„Een levendig verkeer, niet enkel op het gebied van handel, doch ook in de sfeer van kunst en wetenschap, zal ons kunnen beveiligen tegen internationale misverstanden en de Society stelt zich voornamelijk tot taak, zulk een verkeer aan te moedigen." Zij heet dan ook eigenlijk voluit: The Netherlands American Society for Arts, Science and Friendly Relations.

De Society begon haar werk op 1 Januari van dit jaar, toen zij, gezamenlijk met den Nederlandschen chargé d'affaires te Washington en mevrouw Hubrecht eene receptie

Een keurig,
zeer gewild,
tevens praktisch

CADEAU VOOR DAMES

IS

François Blom's Moderne Kookkunst

VERZAMELING

VAN

uitgezochte en beproefde Recepten, Opmerkingen over het toedienen der spijzen en wijnen, over het samenstellen van Menu's, opmerkingen over gereedschap, voorraad, enz.

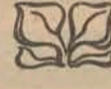
BENEVENS RUIM

100 Afbeeldingen
van Opgemaakte Schotels

EN EEN

ALPHABETISCH REGISTER

BEKROOND MET DE GOUDEN MEDAILLE

op de Voedings-Tentoonstelling te Parijs 1889 en de Kookkunst-Tentoonstellingen te Antwerpen 1889 en 's-Gravenhage 1892 en met het Eere-Diploma op de Tentoonstelling te 's-Gravenhage 1905.

Ingenaaid f 4.- In linnen stempelband f 5.-

Verkrijgbaar in den Boekhandel en bij de Uitgeefster de N.V. TEN HAGEN, Den Haag.

Koninklijke West-Indische Maildienst
Amsterdam
Passagiersdienst
en van SURINAME en CURAÇAO, Br. Gujana, Trinidad, Venezuela, Columbië, Centraal Amerika, Haïti.

AUG. SAVELKOUL - AMSTERDAM
SINGEL, HOEK HEILIGENWEG 20
Batavia - Semarang - Soerabaya - Bandoeng
HEERENKLEEDING NAAR MAAT
Indische Uitrustingen
Vraagt geïllustreerden Catalogus.

G. KERNER & Co.
Opgericht 1890 te Soerabaya.
STATIONSWEG 78 DEN HAAG
Specialiteit in Indische Uitrustingen
Filiaalen te Batavia en Soerabaya
ALLE LEVERINGEN ONDER GARANTIE.

**N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL**

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
Filiaal: 'S-GRAVENHAGE Noordwal 4, Tel. 2461
Filiaal: ARNHEM Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging OOST en WEST.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden, welke bij aankomst in Nederland inlichtingen wenschen voor onderdak, enz., zelfs van boord afgehaald zouden willen worden, Ouders en Voogden, welke toezicht op hun in Nederland studeerende kinderen of pupillen wenschen, wendt U tot den gedeleerde der Studie-Commissie, den Heer J. C. HIETINK, van der Heimstraat 76, 's-Gravenhage, Telefoon Scheveningen No. 1514.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende, Secretaris de Heer J. L. VAN GENNEP, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. Haag No. 4519, Bureau-tren 10-12 v.m. en 2.30-4 nam.

HUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

* * Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
  2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
  - b. Onze West (Tweede druk) bestaande uit:
    1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
    2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
  - c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkring en Vooruitzichten.
    - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
    - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de, verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
    - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de, verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
    - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de, verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
    - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
    - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
    - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
    - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
    - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
    - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
    - XI. De Geëmployeerde bij de Rubber-(caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
  - d. Emancipatie-Toespraak door Th. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.02.
- N.B. Betoefed verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het Informatie-Bureau, Heulstraat 17, te 's-Gravenhage.

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 187, zijn van 10-12 en van 2-4 uur (uitgezonderd Zaterdagmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Leslessen en Zanglessen.
- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd — of hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische massage en manicure, uitsluitend voor Dames en kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.
- Lessen en Schilderlessen.
- Lessen in moderne talen.
- Fransche-, Duitsche-, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.
- Opleiding admmissie examen H. B. S. en Gymnasium.
- Typrijf-, Type- en Vertaalwerk.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht, den heer J. A. SOETENS, Bujs Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West“, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

- A. H. J. G. WALBEEHM, Hooge Rijndijk 55, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
  - Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O. en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoeresch. — Javaansch. — Maleisch.
  - S. TAGOR, Inl. Veearts, Korte Jansstr. 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
  - J. J. F. SCHREUEL, Gepens.-Assist.-Res., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
  - A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (gramatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
  - Mr. F. C. L. MEIJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. — N.-I. Strafrecht - N.-I. Strafvorder. - Alg. Ind. vraagstuk.
  - H. J. VERMEER, 1e v. d. Boschstraat 91, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.
- LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer A. J. GOOSZEN, Solo, res. Soerakarta, Java.

COMPLETE MEUBILEERING BEHANGERIJ

Centraal Meubelmagazijn
= „DUINOORD“ =

Reinkenstraat 25 DEN HAAG Tel. H. 2624

STOFFEERDERIJ MEUBELMAKERIJ

**De Haagsche
Broodfabriek
„Theario“**

Fabriek en Kantoor:

Bilderdijkstraat 139

LUXEBROOD- EN BESCHUITFABRIEK

met speciale afdeling

BANKETBAKKERIJ.

De Haagsche Broodfabriek
heeft in ALLE deelen van
de stad EIGEN WINKELS.

Zij staat sedert 1909 voortdurend
onder contrôle van het Station voor
Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
ORGELS**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het
gereedmaken voor de TROPEN

**GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG**

BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

Leverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie

Leverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

Wereldmerk
IBACH

L. C. JACOBI

'S-GRAVENHAGE SOERABAYA
Regentesselaan 123
Telefoon Haag 1403

Wendt U voor

**Koop, Huurkoop, Verhuur,
Inruilen, Repareeren, Stemmen,
Transport**

tot bovenstaande in Nederland en
Buitenland het **meest bekende
adres.**

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

J. P. C. NICOLAI & ZONNEN

HOF-KLEEDERMAKERS

Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146

's-GRAVENHAGE

Hof-, Rijks- en Gemeenteveranciers

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

Geregelde mail-, passagiers- en
vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen
Archipel, in verbinding met Singapore, Penang
Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar
de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL

voorheen VAN HOUTEN & Co.

Oudste en Soliedste Adres Oppericht Anno 1781

Groote Markt 4 DEN HAAG, Tel. 1974 Laan 2-4

Manufacturen
Witte Goederen
Karpotten
Loopers
Ledikanten

Bedden
Dekens
Matrassen
Vitrages
Gordijnen

Groote sorteering Slaapkamer-Ameublementen

A. SCHRÖDER & Co. Groenmarkt.

Zeer groote en fraaie keuze

**Voile Blouses
Peignoirs
Frotté Japonnen**

in de modernste kleuren.

Modemagazijnen

van Bommel

Viamingstraat 8-10
Prins Hendrikstraat 98-106

SPECIALITEIT

Handschoenen

N.V. Brood- en Beschuitfabriek

„DE OUDE VETTE HEN”

DEN HAAG
bij het Stadhuis

*Alle soorten Brood, Beschuit,
Banket, enz.*

Lunchroom - Tea-Concert

Instituut LAURILLARD

OPLEIDING voor verschillende
examens en ambten, zooals Staats-
inrichting M. O., Staathuishoudk.
M. O., Gemeente-administratie,
Boekhouden. De opleid. geschiedt
ook **schriftelijk** in Nederland en
Koloniën met zeer goede resultaten.
Prospectus en lijsten met namen
en adressen van **zeshonderd en
veertig geslaagden** worden op
aanvraag gratis toegezonden door
Mr. Dr. I. J. M. LAURILLARD.

Oranjeplein 102 - Den Haag

Telefoon 6225

P. B. VAN MOORSEL & CO

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Terenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het meubi-
leeren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank

's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage; J. G. COSTER te Winnipeg.